

RAPORT
ZA LATA 2021-2022
Z WYKONANIA POSTANOWIEŃ
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE NA LATA 2021-2024
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025-2026

ZLECENIODAWCA:

GMINA SOŚNICOWICE
Rynek 19, 44-153 Sośnicowice
tel.: 32 238 71 91, faks: 32 238 75 50
mail: um@sosnicowice.pl, www.sosnicowice.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING
ul. Spokojna 3, 43-330 Heczmarowice
tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869
mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak
Iwona Szczepanik-Retka
Adrianna Organ

INFORMACJE ZAMIESZCZONE W NINIEJSZYM OPRACOWANIU ZOSTAŁY UDOSTĘPNIONE PRZEZ:

- 1 *Urząd Miejski w Sośnicowicach,*
- 2 *Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sośnicowicach,*
- 3 *Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gliwicach,*
- 4 *Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Śląski Oddział Regionalny w Częstochowie,*
- 5 *Wojewódzką Stację Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach,*
- 6 *Starostwo Powiatowe w Gliwicach,*
- 7 *Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach,*
- 8 *Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,*
- 9 *Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach,*
- 10 *Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Katowicach,*
- 11 *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,*
- 12 *Nadleśnictwo Rudy Raciborskie,*
- 13 *Nadleśnictwo Rybnik,*
- 14 *Nadleśnictwo Rudziniec,*

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	4
1.1.	Podstawa opracowania	4
2	Zawartość dokumentu.....	4
3	Kierunki działań i stopień ich realizacji w latach 2021-2022.....	5
3.1	Ochrona powietrza.....	6
3.2	Ochrona przed hałasem	10
3.3	Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym.....	12
3.4	Gospodarowanie wodami.....	13
3.5	Gospodarka wodno – ściekowa	15
3.7	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	17
3.8	Gleby	18
3.9	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	19
3.10	Zasoby przyrodnicze.....	21
3.11	Zagrożenia poważnymi awariami	24
4	Monitoring realizacji postanowień „Programu...”	26
5	Podsumowanie	30

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa opracowania

Podstawą opracowania „Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice za lata 2021-2022” jest art. 18 ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2022, poz. 2556 z późn. zm.) – dalej: ustawa POŚ.

Zgodnie z tym artykułem Burmistrz Miasta Sośnicowice wykonuje Raport i przedstawia go Radzie Miejskiej. Jednocześnie Raport należy przekazać do organu wykonawczego powiatu gliwickiego.

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art. 17 ust. 1 ustawy POŚ Burmistrz Miasta Sośnicowice przygotował w 2020 roku „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, który został przyjęty uchwałą nr XXVI/212/2020 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 30 listopada 2020 roku.

W celu oceny realizacji tego dokumentu w cyklach 2 letnich Gmina Sośnicowice opracowuje Raporty z realizacji Programu ochrony środowiska wskazujące na stopień realizacji poszczególnych zadań.

Niniejszy dokument stanowi pełny Raport i obejmuje okres dwóch ostatnich lat - 2021 i 2022.

W dalszej części dokumentu wprowadzono skrót: "Raport".

2 Zawartość dokumentu

Polityka ochrony środowiska to stworzenie warunków do działań związanych z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem, czyli takim rozwojem, który będzie zarówno rozwojem gospodarczym, ekonomicznymi i ekologicznym. Obecnie polityka ochrony środowiska na szczeblu gminy Jasienica prowadzona jest na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska ma za zadanie:

- wyznaczanie ram dla późniejszych przedsięwzięć, realizowanych w zakresie innych programów sektorowych województwa,
- zapewnienie efektywnego i sprawnego wykorzystania środków finansowych na działania, wskazane w Programie,
- umożliwienie i wspieranie pozyskiwania środków na realizację określonych zadań środowiskowych przez jednostki samorządowe.

Przy zastosowaniu wielu kryteriów środowiskowych, społecznych i gospodarczych w czasie opracowywania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026” dokonano wyboru priorytetowych przedsięwzięć ekologicznych, w zakresie poszczególnych komponentów środowiskowych, były to między innymi:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- promieniowanie elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno – ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami.

W zakresie każdej dziedziny środowiskowej w Programie ochrony środowiska sprecyzowano konkretne zadania do realizacji.

Celem niniejszego Raportu jest określenie czy zadania zaplanowane na lata 2021 i 2022 zostały zrealizowane i czy zostały osiągnięte efekty ekologiczne.

W związku z tym w dalszej części opracowania w zestawieniach tabelarycznych zobrazowano, jak przebiegała realizacja planowanych zadań w wyznaczonym czasookresie.

W Programie Ochrony Środowiska na szczeblu gminnym w harmonogramach realizacji zadań wyszczególnia się dwie grupy zadań:

- zadania własne – realizowane bezpośrednio przez Gminę Sośnicowice, a ich realizacja jest związana bezpośrednio z wkładem finansowym Gminy,
- zadania monitorowane – realizowane przez jednostki takie jak Zarząd Dróg Powiatowych Gliwicach, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, czy Nadleśnictwa Rudy Raciborskie, Rybnik, Rudziniec, a także przedsiębiorców czy mieszkańców.

Biorąc pod uwagę fakt, iż w Programie Ochrony Środowiska pojawiają się zadania należące do każdej z dwóch wymienionych wyżej grup dane do opracowania niniejszego Raportu pochodzą nie tylko z gminy Sośnicowice i jej jednostek, ale także z instytucji wymienionych na listach przedsięwzięć przewidzianych do realizacji, jako jednostek odpowiedzialnych za ich wykonanie.

W tym celu autorzy niniejszego „Raportu” wyspecyfikowali pisemne prośby o udzielenie informacji do jednostek mających wpływ na realizację poszczególnych zadań, a uzyskane informacje zostały wykorzystane w Raporcie z realizacji zadań zapisanych w Programie Ochrony Środowiska w częściach dotyczących zadań monitorowanych.

3 Kierunki działań i stopień ich realizacji w latach 2021-2022

Kierunki działań i zadania zaplanowane na lata 2021 i 2022 zostały zapisane w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, który został przyjęty uchwałą nr XXVI/212/2020 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 30 listopada 2020 roku.

Program ten obejmuje zadania, które planowano do realizacji w okresie lat 2021-2024 oraz 2025-2026, a niniejszy Raport opisuje wykonanie Programu w okresie 2021-2022.

Niniejsza część opracowania wskaże:

- stan realizacji zadań zaplanowanych do wykonania w 2021 roku, zadania te powinny być zakończone,
- stan realizacji zadań zaplanowanych do zrealizowania w 2022 roku zadania te powinny być zakończone lub rozpoczęte, jeśli termin ich realizacji jest dłuższy,
- stan realizacji zadań długoterminowych zaplanowanych na lata 2021-2024 gdzie wykonanie ich planowane jest na lata późniejsze niż 2020-2021, a w okresie raportowanym wykonywano tylko dokumentację lub pozyskiwano środki na realizację zadania.
- stan realizacji zadań ciągłych takich jak edukacja ekologiczna, które powinny być prowadzone w ciągu całego okresu realizacji „Programu...”.

W poniższych zestawieniach w formie tabelarycznej zaprezentowano, w jakim zakresie w latach 2021-2022 realizowane były cele zapisane w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice.

3.1 Ochrona powietrza

Cel zapisany w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”			
na 2021 i 2022 rok			
Cel krótkookresowy: Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze gminy związana z realizacją kierunków działań naprawczych			
Planowane zadania	Podjęte działania		Wskaźnik realizacji
	2021	2022	
ZADANIA WŁASNE			
Aktualizacja "Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Sośnicowice"	W 2021 roku Gmina zleciła opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Dokument został przyjęty przez Radę Miejską w Sośnicowicach w 2022 roku (uchwała nr XLIX/387/2022 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie uchwalenia projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2022-2037 dla Gminy Sośnicowice). Przeprowadzona analiza w projekcie pozwoliła stwierdzić, iż plany przedsiębiorstw energetycznych zapewniają realizację założeń, o których mowa w art. 19 ust. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne.	Gmina Sośnicowice w 2022 roku zleciła opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej – dokumentacja zostanie zatwierdzona w 2023 r.	zadanie zrealizowane
Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego Gminy Sośnicowice	W 2021 roku na terenie gminy Sośnicowice realizowano zadania: - budowa oświetlenia ulicy Olchowej w Sośnicowicach, koszt realizacji: 3 950,00 zł ze środków własnych – zadanie zrealizowane, - budowa oświetlenia ulicy Dolnej i Zielonej w Sośnicowicach, koszt realizacji: 11 070,00 zł ze środków własnych – zadanie zrealizowane, - budowa oświetlenia chodnika pomiędzy ul. Szprynek, a Kościuszki w Sośnicowicach, koszt realizacji 3 750,00 zł ze środków własnych – zadanie zrealizowane, - budowa oświetlenia ulicy Polnej w Łanach Wielkich (projekt), koszt: 8 950,00 zł – zadanie zrealizowane, - budowa oświetlenia uzupełniającego ul. Łęgowskiej w Smolnicy, koszt: 30 000,00 ze środków własnych – projekt w trakcie realizacji.		budowa oświetlenia za kwotę 57 720,00 zł
Ograniczenie niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	W okresie raportowym w budynkach użyteczności publicznej nie były prowadzone działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji. W latach 2021-2022 Gmina Sośnicowice realizowała projekt partnerski pn.: „Odnawialne źródła energii poprawą jakości środowiska naturalnego na terenie Gmin Partnerskich: Tarnowskie Góry, Gaszowice, Jejkowice, Lyski, Krupski Młyn, Kuźnia Raciborska, Nędza, Lelów, Psary, Sośnicowice, Tworóg”.		zamontowano 338 instalacji OZE dofinansowanie do wymiany 50 źródeł ciepła

	<p>W ramach projektu w 338 gospodarstwach zamontowano instalacje OZE, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 202 instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy 836,08 kW, - 44 instalacje kolektorów słonecznych o łącznej mocy 155,825 kW, - 31 kotłów na biomasę o łącznej mocy 595 kW, - 31 pomp ciepła co + cwu o łącznej mocy 469,3 kW, - 30 pomp ciepła cwu o łącznej mocy 60 kW. <p>Na lata 2022-2023 zaplanowano zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej na budynku SP ZOZ MGOZ w Sośnicowicach, która polega na montażu instalacji fotowoltaicznej o mocy ok. 22 kWp na bieżące pokrycie zużycia energii elektrycznej w budynku gminnego ośrodka zdrowia. Szacowane koszty: 140 833,99 zł, środki własne Gminy.</p> <p>W roku 2022 Gmina realizowała kolejny etap PONE przy założeniu wymiany 70 sztuk starych źródeł ciepła. Z uwagi na sytuację geopolityczną na rynku paliw zrealizowano 50 modernizacji źródła ciepła, a pozostałe 20 sztuk planowanych jest do zakończenia do końca drugiego kwartału 2023 r. Zgodnie z załącznikiem do uchwały nr LVIII/449/ /2023 Rady Miejskiej Sośnicowice z dnia 22 lutego 2023 r. przyjmującej Regulamin udzielania dotacji celowej na wymianę źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych w ramach każdego Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Sośnicowice (a także zgodnie z wcześniej obowiązującą uchwałą nr VI/53/2019 z dnia 16 kwietnia 2019 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na wymianę źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych w ramach „Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Sośnicowice na lata 2018-2022”) Gmina udziela dofinansowania w formie dotacji w wysokości 7.500 zł do każdej modernizacji źródła ciepła.</p>	
<p>Monitoring zużycia paliw i nośników energii w budynkach użyteczności publicznej, system zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej</p>	<p>Zgodnie z uchwałą nr V/46/2019 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia zaktualizowanego „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sośnicowice” monitoring wdrożenia Planu opiera się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowaniu rzeczywistego zużycia energii elektrycznej, ciepła, paliw kopalnych oraz wody w budynkach użyteczności publicznej, - monitorowaniu zużycia energii elektrycznej zużytej na oświetlenie uliczne. <p>Gmina Sośnicowice prowadzi wobec tego monitoring zużycia nośników energii w budynkach użyteczności publicznej.</p>	<p>przewodzenie monitoringu nośników energii</p>
<p>Organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii</p>	<p>Gmina Sośnicowice od 1 kwietnia 2022 roku uczestniczy w Projekcie LIFE „Śląskie Przywracamy Błękit”. W ramach projektu zatrudniono ekodoradcę, którego zadaniem m.in. jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie zewnętrznego wsparcia finansowego dla gminy, - wsparcie mieszkańców w zakresie dotacji do wymiany źródła ciepła i/lub podniesienia efektywności energetycznej budynku, w tym: udzielanie informacji o dostępnych formach wsparcia oraz pomoc w prawidłowym wypełnieniu wniosku o dotację, - doradztwo w zakresie wymiany źródeł ciepła i podniesienia efektywności energetycznej budynku, w tym m.in. pomoc w doborze optymalnego źródła ciepła, - prowadzenie szeroko definiowanej edukacji mieszkańców w zakresie poprawy jakości powietrza. <p>W miejscowości Trachy przeprowadzono Ekologiczny Dzień Dziecka z rebusami dotyczącymi ochrony powietrza. Ponadto w szkołach znajdujących się na terenie gminy organizowano „Dni Ziemi” i „Sprzątanie Świata” oraz zajęcia dotyczące szkodliwości spalania odpadów oraz zagadnień naturalnych źródeł energii.</p>	<p>bieżąca realizacja</p>

Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych	Realizacja zadania „Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego w Sośnicowicach” w ramach projektu pn.: „Stworzenie kompleksowego systemu publicznego transportu zbiorowego poprzez poprawę infrastruktury obsługi pasażerskiej w gminie Sośnicowice – etap II”.	realizacja 1 zadania
ZADANIA MONITOROWANE		
Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego Gminy Sośnicowice	Brak informacji dotyczących realizacji zadania przez jednostki odpowiedzialne za modernizację i budowę oświetlenia ulicznego przy drogach należących do powiatu i województwa (Zarząd Dróg Powiatowych i Zarząd Dróg Wojewódzkich).	brak informacji
Ograniczenie niskiej emisji w budynkach mieszkalnych, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	<p>Na terenie gminy Sośnicowice TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach posiada zainstalowanych 842 mikroinstalacji o mocy 6 436,583 kW:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mikroinstalacje do 10,0 kW – 785 szt. o łącznej mocy 4 948,488 kW, - mikroinstalacje powyżej 10,0 kW – 57 sztuk o łącznej mocy 1 488,095 kW. <p>Niezależnie od Programu ograniczenia niskiej emisji realizowanego przez Gminę Sośnicowice mieszkańcy korzystali z dofinansowania z „Czystego Powietrza” realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Zgodnie z informacjami Funduszu mieszkańcy w okresie 2021-2022 podpisali umowy na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymianę 220 kotłów, - ocieplenie 59 budynków, - wymianą stolarkę okienną w 50 budynkach, - zamontaż 50 instalacji fotowoltaicznych. 	842 mikroinstalacje o łącznej mocy 6 436,583 kW
Ograniczenie niskiej emisji w budynkach przedsiębiorstw, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	Brak jest informacji o prowadzeniu działań ograniczających niską emisję w budynkach należących do przedsiębiorstw prywatnych. Firmy realizują te działania głównie ze względów ekonomicznych, w celu zaoszczędzenia środków, ale nie mają obowiązku informowania o tym fakcie Gminy.	brak informacji
Rozwój systemu informacyjnego dotyczącego monitoringu jakości powietrza i stanu jakości powietrza w skali lokalnej	<p>Na terenie gminy nie funkcjonuje stacja monitoringu powietrza prowadzona przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska. Najbliższa stacja GIOŚ znajduje się w Gliwicach przy ulicy Mewy 34. Stacja w Gliwicach prowadzi pomiary:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pył zawieszony PM10 – czas uśredniania 1-godzinny, tryb ciągły (automatyczny), - pył zawieszony PM2.5 – czas uśredniania 24-godzinny, tryb codzienny, - dwutlenek siarki – czas uśredniania 1-godzinny, tryb ciągły (automatyczny), - benzen – czas uśredniania 1-godzinny, tryb ciągły (automatyczny). 	najbliższa stacja GIOŚ w Gliwicach
Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	W latach 2021-2022 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził kontrolę 4 zakładów pod kątem zanieczyszczeń powietrza, w przypadku jednego zakładu wykryto naruszenia.	4 kontrole zakładów przemysłowych, 1 naruszenie

<p>Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych</p>	<p>Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach dokonał remontów dróg i chodników:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Remont nawierzchni dróg powiatowych” (zadanie realizowane na terenie całego powiatu - gmin), wartość zadania: 603 438,00 zł finansowane w całości przez Powiat Gliwicki, - „Remont drogi powiatowej nr 2991 S ul. Łabędzka w Kozłowie (dojazdu do wiaduktu nad autostradą A-4” – długość 220 mb, wartość zadania: 118 409,55 zł, finansowane w całości przez Powiat Gliwicki. <p>Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach realizował zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawę systemu odwodnienia drogi wojewódzkiej nr 408 (ul. Kozielska) na odcinku od posesji nr 55 do posesji nr 75 w miejscowości Sierakowice – prace zakończyły się w 2021 roku, koszt zadania: 79 919,74 zł 	<p>Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach dokonał remontów dróg i chodników:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Remonty nawierzchni dróg powiatowych” (zadanie realizowane na terenie całego powiatu – 8 gmin), wartość zadania: 818 195,98 zł, finansowane w całości przez Powiat Gliwicki. <p>Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach realizował zadanie: - przebudowa DW 408 na odcinku od m. Gliwice do granicy województwa, etap I budowa obwodnicy Sośnicowice (budowa nowego ciągu drogi od km 0+0,00 węzeł autostradowy Ostropa do km 6+760,00) – roboty budowlane rozpoczęły się w listopadzie 2022 r., planowane zakończenie robót – listopad 2025 r., wartość robót: 136 mln zł.</p>	<p>2021 r. – remont 3 dróg 2022 r. – remont 1 drogi</p>
<p>Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy mający na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego</p>	<p>W 2021 roku oddano do użytku nowy węzeł przesiadkowy w Sośnicowicach. Budowa centrum przesiadkowego została zrealizowana w kwocie 5 613 571,42 zł, z czego niecałe 1,3 mln zł stanowiły środki własne gminy Sośnicowice, resztę pokryło dofinansowanie z UE, Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Zakres prac, które wykonano to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa placu manewrowego (w postaci ronda) dla min. 5 autobusów z podwójnym pasem ruchu wraz z miejscami dla autobusów oczekujących na kurs; • 5 zadaszonych wiat przystankowych; • budowę parkingu typu „Bike&Ride” dla 29 samochodów osobowych, a także dwóch zadaszonych parkingów dla rowerów o pojemności 20 miejsc; • wykonanie pasa wyłączenia z ruchu i pasa włączenia do ruchu na ulicę Gliwicką oraz zjazdu i wyjazdu na ulicę Przemysławą; • budowę ciągów pieszych i rowerowych; wykonanie i zamontowanie 5 tablic informacyjnych z elementami Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej; • samoobsługową stację napraw rowerów. 	<p>nowy węzeł przesiadkowy</p>	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sośnicowicach oraz instytucje działające w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.2 Ochrona przed hałasem

Cel zapisany w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, na 2021 i 2022 rok Cel krótkookresowy: Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska			
Planowane zadania	Podjęte działania		Wskaźnik realizacji
	2021	2022	
ZADANIA WŁASNE			
Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	W okresie raportowym gmina Sośnicowice nie uchwaliła żadnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W 2018 roku Gmina przyjęła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (uchwała XLII/351/2018 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 24 lipca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Sośnicowice), w którym zamieszczono zapisy odnośnie ochrony przed hałasem.		brak realizacji
Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałas	W okresie raportowym gmina Sośnicowice prowadziła ogólne formy edukacji ekologicznej, często zintegrowane z okazjonalnymi wydarzeniami, czy eventami, podczas których poruszane są zagadnienia środowiskowe. W trakcie akcji edukacyjnych poruszane są problemy środowiskowe związane z oszczędnym gospodarowaniem wodą, przeciwdziałaniem zjawisku uszy, ograniczeniem niskiej emisji, czy właśnie zagadnienia związane z hałasem i oddziaływaniem na ludzi.		ogólne formy edukacji
ZADANIA MONITOROWANE			
Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	W latach 2021-2022 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził 1 kontrolę zakładu przemysłowego zlokalizowanego na terenie gminy Sośnicowice w zakresie oddziaływania akustycznego. Nie wykazano żadnych naruszeń.		1 kontrola zakładu przemysłowego, brak naruszeń
Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg oraz działania zawarte w POH	Na terenie gminy brak jest istniejących, jak i nowych ekranów akustycznych. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, wypełniając obowiązki nałożone na zarządcę dróg ustawą Prawo ochrony środowiska w art. 175 oraz 177, w roku 2021 przeprowadził okresowe pomiary poziomu hałasu w środowisku, w związku z eksploatacją dróg, dla których tutejszy Zarząd pełni funkcję zarządcy. Pomiary te wykonane zostały w ramach Strategicznej Mapy Hałasu dróg wojewódzkich województwa śląskiego o średniorocznym natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów i objęły m.in. odcinek drogi wojewódzkiej nr 408 zlokalizowany w granicach administracyjnych gminy Sośnicowice.		pomiary hałasu - ZDW
Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Badania hałasu drogowego i kolejowego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie za pośrednictwem Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach. W latach 2021-2022 nie prowadzono badań na terenie gminy Sośnicowice.		brak badań hałasu w ramach PMŚ

<p>Działania administracyjne mające na celu ograniczenia hałasu z zakładów</p>	<p>Zgodnie z art. 378 ust. 1, ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska organem właściwym do wydania decyzji ustalającej dopuszczalny poziom hałasu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marszałek Województwa – w przypadku przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz przedsięwzięć realizowanych na terenach zakładów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest klasyfikowana jako w/w przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, • Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska – w przypadku przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych, • Starosta – w pozostałych przypadkach. <p>Starosta Powiatowy w 2022 roku wydał 1 decyzję ustalającą dopuszczalny poziom hałasu przenikającego do środowiska na terenie powiatu gliwickiego.</p>	<p>1 decyzja Starosty</p>
--	--	---------------------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sośnicowicach oraz instytucje działające w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.3 Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym

Cel zapisany w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, na 2021 i 2022 rok			
Cel krótkookresowy: Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych niskich poziomach			
Planowane zadania	Podjęte działania		Wskaźnik realizacji
	2021	2022	
ZADANIA WŁASNE			
Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	W okresie raportowym nie uchwalono żadnego nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ponadto w MPZP przyjętym w 2018 r. (uchwała XLII/351/2018 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 24 lipca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Sośnicowice) nie zamieszczono żadnych zapisów dotyczących sytuowania źródeł promieniowania elektromagnetycznego.		brak realizacji
ZADANIA MONITOROWANE			
Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Gromadzeniem danych na temat instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagające zgłoszeń zajmuje się Starostwo Powiatowe w Gliwicach. W 2022 roku dokonano 8 zgłoszeń na terenie całego powiatu gliwickiego, w tym na terenie gminy Sośnicowice.		8 instalacji na terenie całego powiatu
Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie przeprowadza pomiary pól elektromagnetycznych. W latach 2021-2022 pomiary nie zostały przeprowadzone na terenie gminy Sośnicowice. Pomiary zostały wykonane w sąsiednich gminach: Pilchowice, Kuźnia Raciborska i Gliwice. Pomiary wykazały brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w sąsiednich gminach, a więc można założyć iż przekroczenia nie występują również na terenie gminy Sośnicowice.		brak pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie gminy Sośnicowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sośnicowicach oraz instytucje działające w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.4 Gospodarowanie wodami

Cel zapisany w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, na 2021 i 2022 rok			
Cel krótkookresowy: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu			
Planowane zadania	Podjęte działania		Wskaźnik realizacji
	2021	2022	
ZADANIA WŁASNE			
Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzież	Gmina Sośnicowice prowadziła działania edukacyjne propagujące i upowszechniające: <ul style="list-style-type: none"> wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, wiedzę o sposobach ochrony przed powodzią i suszą przy okazji innych eventów i akcji edukacyjnych, również w placówkach oświatowych, a więc skierowanych głównie do dzieci i młodzieży.		bieżące działania
Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej	Na terenie gminy Sośnicowice zlokalizowany jest magazyn przeciwpowodziowy, który corocznie w miarę potrzeb jest doposażany. Jednostką odpowiedzialną za utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej jest PGW WP.		bieżąca realizacja
Wyznaczanie i uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	W okresie raportowym nie uchwalono nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla gminy Sośnicowice. MPZP dla Gminy Sośnicowice został przyjęty uchwałą nr XLII/351/2018 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 24 lipca 2018 r., zostały w nim zamieszczone zapisy dotyczące obszarów zagrożonych powodzią.		brak realizacji
ZADANIA MONITOROWANE			
Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu w tym wzmocnienie monitoringu wód	Na terenie gminy Sośnicowice występuje 8 JCWP, których stan jest określony jako zły oraz są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Na terenie gminy występują 3 JCWPd, stan dwóch został określony jako dobry.		8 JCWP zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych 1 JCWPd zagrożony nieosiągnięciem celów środowiskowych

<p>Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży</p>	<p>W okresie raportowym gmina Sośnicowice prowadziła ogólne formy edukacji ekologicznej, często zintegrowane z okazjonalnymi wydarzeniami, czy eventami, podczas których poruszane są zagadnienia środowiskowe. W trakcie akcji edukacyjnych poruszane są problemy środowiskowe związane z oszczędnym gospodarowaniem wodą, przeciwdziałaniem zjawisku uszy, ograniczeniem niskiej emisji, czy zagadnienia związane z hałasem i oddziaływaniem na ludzi.</p>		<p>edukacja ekologiczna przy okazji eventów i wydarzeń</p>
<p>Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej</p>	<p>PGW WP Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach realizował zadania z zakresu utrzymania i remontów cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej w roku 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „konserwację cieku Sierakowickiego w km 0+000-2+230 oraz w km 3+275-4+660, gm. Sośnicowice” – zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp wraz z wygrabieniem, hakowaniem, robotach ziemnych wraz z transportem urobku, likwidacji zatorów z koryta cieku oraz wywozem zanieczyszczeń i roślinności wydobytych z cieku, koszt zadania: 16 499,73 zł – finansowane z dotacji budżetowej; - „konserwacja cieku Sośnicowickiego” w km 0+000-4+500, gm. Sośnicowice” – zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp wraz z wygrabieniem, hakowaniem, rozplantowaniu urobku, likwidacji zatorów oraz usuwaniu wykrotów z koryt rzek, koszt zadania: 14 065,28 zł – finansowane z dotacji budżetowej; - „awaryjna naprawa prawej skarpy cieku Sośnicowickiego w km 3+100 w m. Sośnicowice” – koszt zadania: 11 977,83 zł – finansowane z dotacji budżetowej. <p>Ponadto z pomocą Zespołu Wsparcia Technicznego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zrealizowano zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykoszenie wraz z wygrabieniem skarp i dna cieku Sierakowskiego w Sierakowicach na odcinku od ul. Krótkiej do ul. Polnej. 	<p>PGW WP Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach realizował zadania z zakresu utrzymania i remontów cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej w roku 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „konserwacja cieku Młynówka w km 1+000-2+200, m. Sierakowice, gm. Sośnicowice” – zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp i dna cieku wraz z wygrabieniem, hakowaniem, rozplanowaniu materiału, wywozie zanieczyszczeń i roślinności oraz usuwaniu zatorów z koryta cieku, koszt zadania: 49 300,86 zł – finansowane z dotacji budżetowej w kwocie 22 433,82 zł oraz ze środków własnych w kwocie 26 867,04 zł; - „roboty utrzymaniowe cieku Sierakowickiego w km 3+800-2+910, m. Sierakowice, gm. Sośnicowice” – zadanie polegało m.in. na: ręcznym wykoszeniu porostów ze skarp wraz z wygrabieniem, hakowaniem, robotach ziemnych wraz z transportem urobku, usunięciu zatorów, uporządkowaniu koryta cieku oraz oczyszczeniu terenu, koszt zadania 24 940,89 zł – finansowane z dotacji budżetowej. <p>Ponadto z pomocą Zespołu Wsparcia Technicznego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zrealizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usunięcie zatorów z koryta cieku Sierakowickiego powyżej mostu w ul. Krótkiej w Sierakowicach na odcinku 50 m; - wykoszenie porostów ze skarp cieku Sierakowickiego z wygrabieniem wycinka pojedynczych krzewów powyżej mostu w ul. Krótkiej w Sierakowicach na odcinku 50 m. 	<p>bieżąca i coroczna konserwacja cieków</p>
<p>Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych</p>	<p>Magazyn przeciwpowodziowy na terenie gminy Sośnicowice zlokalizowany jest Instytucje Ochrony Roślin w Sośnicowicach przy ulicy Gliwickiej. Magazyn w razie potrzeby jest doposażany w niezbędnych sprzęt i materiały.</p>		<p>bieżąca realizacja</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sośnicowicach oraz instytucje działające w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.5 Gospodarka wodno – ściekowa

Cel zapisany w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, na 2021 i 2022 rok			
Cel krótkookresowy: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód			
Planowane zadania	Podjęte działania		Wskaźnik realizacji
	2021	2022	
ZADANIA WŁASNE			
Budowa sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków	W 2021 roku wykonano projekt budowy drogi przy ul. Smolnickiej w Sośnicowicach wraz z kanalizacją deszczową i sanitarną. Finansowanie zadania zrealizowano ze środków własnych Gminy w kwocie 79 995,90 zł.	W 2022 roku rozpoczęto realizację inwestycji pn.: „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracji Sośnicowice – etap II – budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Sośnicowice i Trachy wraz z oczyszczalnią ścieków”. Zadanie realizowane jest w zakresie budowy kanalizacji sanitarnej (realizację prowadzi Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów S.A. z siedzibą przy ulicy Nad Bytomką 1 w Gliwicach), oraz w zakresie budowy oczyszczalni ścieków w Trachach (realizację prowadzi Przedsiębiorstwo Budowlane „MODUŁ” Sp. z o.o. z siedzibą Stróżówka 67, w Gorlicach. Zadanie obejmuje realizację 15,7 km sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej oraz 16 przepompowni ścieków w tym 7 sieciowych i 9 przydomowych w miejscowości Sośnicowice i Trachy oraz budowę biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 420 m ³ /d w miejscowości Trachy. Nowa oczyszczalnia będzie obsługiwać aglomerację Sośnicowice – teren miejscowości Łany Wielkie, Sośnicowice i Trachy. W 2022 roku wykonano 14 115 m sieci kanalizacji sanitarnej, w zakresie budowy oczyszczalni wykonano 55% całości zadania. Koszty poniesione w 2022 roku: 13 441 932,30 zł, projekt jest współfinansowany z UE w ramach RPO WSL 2014-2020, pozostałe środki pochodzą z Gminy.	realizacja 3 projektów modernizacja 8 przydomowych oczyszczalni ścieków przejęta 1 prywatna sieć kanalizacyjna
Prowadzenie kontroli gospodarki ściekowej na posesjach prywatnych		Projekt „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Kozłowie” – dokumentacja projektowa obejmuje budowę sieci kanalizacji sanitarnej w systemie grawitacyjno-ciśnieniowym w zakresie ulic: Ułańskiej, Krótkiej, Poprzecznej, Wąskiej, Średniej, Polnej, Łabędzkiej, Małej, Podlesie, Młyńskiej, Marcina, w miejscowości Kozłów w gminie Sośnicowice. W zakresie realizacji inwestycji zaprojektowano 4 przepompownie ścieków oraz jedną tłocznię pneumatyczną. Sumaryczna długość sieci – 18 351,8 m.	

		<p>Finansowanie w 100% ze środków własnych Gminy, koszty poniesione w 2022 r. – 242 979,14 zł.</p> <p>Ponadto w 2022 roku przeprowadzono kompleksową modernizację przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Sośnicowice – miejscowość Tworóg Mały. W ramach zadania zmodernizowano 8 przydomowych oczyszczalni ścieków. Koszt realizacji: 152 643,00 zł, środki własne gminy.</p> <p>Gmina przejęła 1 prywatną sieć kanalizacyjną.</p>	
Budowa sieci wodociągowej, przyłączenie nowych odbiorców wody przeznaczonej do spożycia	W 2021 roku wykonano projekt kompleksowej budowy pompowni wody w Łanach Wielkich. Finansowanie zadania zrealizowano ze środków własnych Gminy w kwocie 24 388,78 zł.	Gmina przejęła 5 prywatnych sieci wodociągowych od osób, które wybudowały urządzenia z własnych środków na terenie Gminy.	<p>przejęto 5 prywatnych sieci wodociągowych</p> <p>projekt nowej pompowni</p>
Działania edukacyjne, promocyjne w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Gmina prowadziła działania edukacyjne dotyczące gospodarki wodno-ściekowej były przy okazji innych eventów i akcji edukacyjnych, również w placówkach oświatowych.		bieżące działania
Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	<p>Gmina prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Na koniec 2022 r. na terenie gminy znajdowały się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 694 zbiorniki bezodpływowe, • 256 przydomowe oczyszczalnie ścieków. 		<p>694 zbiorniki bezodpływowe</p> <p>256 przydomowych oczyszczalni</p>
ZADANIA MONITOROWANE			
Budowa sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków	PWİK Sp. z o.o. w Gliwicach w latach 2021-2022 nie realizowało inwestycji polegających na budowie nowych sieci kanalizacyjnych, ani też modernizacji istniejących sieci na terenie gminy Sośnicowice.		brak realizacji
Budowa sieci wodociągowej, przyłączenie nowych odbiorców wody przeznaczonej do spożycia	PWİK Sp. z o.o. w Gliwicach w latach 2021-2022 realizowało na terenie gminy Sośnicowice jedno zadanie pn. Przebudowa sieci wody pitnej wzdłuż ul. Łabędzkiej w Kozłowie, w ramach którego wybudowano 1 022,42 mb nowej sieci wodociągowej na łączną kwotę 533 666,12 zł, finansowanie inwestycji pochodziło ze środków własnych.		1 022,42 mb nowej sieci wodociągowej
Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziem	W latach 2021-2022 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach 7 kontroli zakładów przemysłowych znajdujących się na terenie gminy Sośnicowice, w przypadku dwóch zakładów wykryto naruszenia.		<p>7 kontroli zakładów przemysłowych</p> <p>2 naruszenia</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sośnicowicach oraz instytucje działające w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.7 Gospodarowanie zasobami geologicznymi

Cel zapisany w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, na 2021 i 2022 rok			
Cel krótkookresowy: Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami ze złóż oraz zabezpieczenie terenów osuwiskowych			
Planowane zadania	Podjęte działania		Wskaźnik realizacji
	2021	2022	
ZADANIA WŁASNE			
Ujęcie występowania strategicznych złóż kopalin w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie w planach zagospodarowania przestrzennego Gminy Sośnicowice	W uchwale nr XLII/351/2018 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 24 lipca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Sośnicowice zamieszczono zapisy dotyczące występowania złóż kopalin na terenie gminy Sośnicowice.		zapisy w MPZP
ZADANIA MONITOROWANE			
Obserwacja terenów zagrożonych osuwaniem oraz prowadzenie ich rejestru	W Państwowym Instytucie Geologicznym od 2006 roku jest realizowany projekt System Ochrony Przeciwsuwiskowej (SOPO). Celem projektu jest rozpoznanie i udokumentowanie wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Wyniki Projektu są przedstawiane na mapach topograficznych w skali 1:10 000 i są pomocne w ocenie ryzyka osuwiskowego. Dla terenu gminy Sośnicowice zostały wykonane „Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi”. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na Mapach i Kartach osuwisk na obszarze gminy Sośnicowice występuje 13 osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.		bieżąca realizacja
Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Marszałek Województwa Śląskiego nie prowadzi żadnych działań we współpracy ze Starostą Gliwickim w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż. Zgodnie z prawem geologicznym, górniczym, prawem ochrony środowiska oraz ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ opiniując bądź uzgadniając dokumenty planistyczne gmin jest zobowiązany do ochrony udokumentowanych złóż kopalin przed zagospodarowaniem terenu w sposób uniemożliwiający eksploatację złoża obecnie lub w przyszłości.		bieżąca realizacja
Ujęcie występowania strategicznych złóż kopalin w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie w planach zagospodarowania przestrzennego Gminy Sośnicowice	Ze względu na brak (do dnia dzisiejszego) wykazu strategicznych złóż kopalin, jako podstawę do delimitacji obszaru funkcjonalnego przyjęto obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin, w których uwzględnione zostały dane systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (stan na dzień 9 marca 2016 r.). W procesie opiniowania gminnych dokumentów planistycznych (studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) do gmin przekazywane są zaktualizowane informacje dotyczące złóż kopalin.		bieżąca realizacja

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sośnicowicach oraz instytucje działające w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.8 Gleby

Cel zapisany w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, na 2021 i 2022 rok			
Cel krótkookresowy: Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi			
Planowane zadania	Podjęte działania		Wskaźnik realizacji
	2021	2022	
ZADANIA MONITOROWANE			
Organizacja akcji ekologicznych dla dzieci i młodzieży oraz porad, konsultacji i szkoleń dla rolników	<p>W okresie raportowym prowadzono działalność informacyjną dla rolników dotyczącą zagadnień związanych z wypełnianiem wniosków o dopłaty obszarowe przedstawiciela Rejonowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Gliwicach.</p> <p>Rosyłano do sołtysów poszczególnych sołectw informacji i ogłoszenia, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikaty i informacje Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, - komunikaty Powiatowego Lekarza Weterynarii dotyczące zagrożeń wystąpienia chorób zakaźnych: wysoce zjadliwej grypy ptaków, choroby Afrykańskiego Pomoru Świń, jak również informacje o przeprowadzanej akcji szczepienia lisów. 		bieżąca realizacja RZDR
Prowadzenie kontroli stosowanych nawozów i środków ochrony roślin	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach przeprowadził w 2021 roku 7 kontroli stosowania środków ochrony roślin. Nie wykryto żadnych nieprawidłowości.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach przeprowadził w 2022 roku 10 kontroli stosowania środków ochrony roślin. Podczas 1 kontroli stwierdzono nieprawidłowości: stosowanie środków ochrony roślin niezgodnie z zawartymi w etykiecie wymaganiami, prowadzenie dokumentacji zabiegów z zastosowaniem środków ochrony roślin niezgodnie z wymaganiami, brak wskazania w dokumentacji dot. stosowania środków ochrony roślin sposobu realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin.	7 kontroli w 2021 r. 10 kontroli w 2022 r.
Kontrola poziomu pH i zanieczyszczeń gleb	W latach 2021-2022 Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza z siedzibą w Gliwicach przebadła 245 próbek gleby z 16 gospodarstw z terenu gminy.		245 próbek gleby
Realizacja Programów rolno-środowiskowych i Programu rolno-środowiskowo-klimatycznych	Z terenu gminy Sośnicowice w 2021 roku złożono 1 wniosek na wariant 2.1 Międzyplony, dokonano realizacji wniosku na powierzchni 8,18 ha.	Z terenu gminy Sośnicowice w 2022 roku złożono 1 wniosek na wariant 2.1 Międzyplony, dokonano realizacji wniosku na powierzchni 8,85 ha.	1 wniosek w 2021 r. 1 wniosek w 2022 r.
Przeznaczenie terenów zgodnie z ich uwarunkowaniami przyrodniczym	Zgodnie z informacją przekazaną przez Starostwo Powiatowe na terenie gminy Sośnicowice znajduje się 2,81 ha gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolnej oraz 36,42 ha gruntów podlegających rekultywacji i zagospodarowaniu.		2,81 ha gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolnej, 36,42 ha gruntów podlegających rekultywacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sośnicowicach oraz instytucje działające w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.9 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel zapisany w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, na 2021 i 2022 rok			
Cel krótkookresowy: Racjonalna gospodarka odpadami, Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne			
Planowane zadania	Podjęte działania		Wskaźnik realizacji
	2021	2022	
ZADANIA WŁASNE			
Opracowywanie sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz analiz gospodarowania odpadami	Gmina Sośnicowice corocznie opracowuje Analizę gospodarki odpadami. Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Sośnicowice zajmuje się w 2022 roku REMONDIS Gliwice Sp. z o.o.		bieżąca realizacja
Doskonalenie i rozwijanie systemu selektywnej zbiórki wszystkich rodzajów odpadów komunalnych	W 2021 roku z terenu gminy odebrano 1724,1380 Mg odpadów zebranych w sposób selektywny, co stanowiło 39,87% wszystkich odpadów.	W 2022 roku z terenu gminy odebrano 1696,1800 Mg odpadów zebranych w sposób selektywny, co stanowiło 38,98% wszystkich odpadów.	40% odpadów zebranych selektywnie
Sukcesywne zapobieganie i usuwania dzikich wysypisk odpadów	W 2021 roku na terenie gminy Sośnicowice zlikwidowano 3 dzikie wysypiska i zebrano 4 Mg odpadów. Na dzikim wysypisku znajdowały się 4 big bagi zawierające części samochodowe oraz zwykle śmieci w postaci puszek, butelek, odpadów budowlanych czy mebli.	W 2022 roku na terenie gminy Sośnicowice zlikwidowano 5 dzikich wysypisk i zebrano 5,4 Mg odpadów. Na dzikim wysypisku znajdowały się opony samochodowe (1,92 Mg), worki z butelkami i odpadami komunalnymi. Ponadto sprzątno działkę gminną, na której wśród krzewów i drzew gromadzone były stare meble, gruz, odpady pochodzące z gospodarstwa domowego, skoszone trawy oraz obcięte gałęzie.	w 2021 r. likwidacja 3 dzikich wysypisk w 2022 r. likwidacja 5 dzikich wysypisk
Kontynuacja edukacji ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami na obszarze Gminy Sośnicowice	W szkołach znajdujących się na terenie gminy organizowano „Dni Ziemi” i „Sprzątanie Świata” oraz zajęcia dotyczące szkodliwości spalania odpadów. Działania edukacyjne dla mieszkańców gminy były prowadzone przy okazji innych eventów i akcji edukacyjnych.		bieżąca realizacja
Realizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Sośnicowice	W ramach realizacji programu usuwania azbestu w 2021 rok usunięto 58,930 Mg odpadów zawierających azbest, natomiast w 2022 roku usunięto 10,780 Mg odpadów zawierających azbest. Zgodnie z Bazą Azbestową z terenu gminy od 2005 roku usunięto 370,367 Mg wyrobów zawierających azbest.		w 2021 r. usunięto 59,930 Mg w 2022 r. usunięto 10,780 Mg
Aktualizacja inwentaryzacji i programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	W okresie raportowym (lata 2021-2022) nie aktualizowano Programu Usuwania Azbestu i wyrobów zawierających azbest. W 2023 roku przyjęto kolejną aktualizację Programu.		brak realizacji w okresie raportowym

ZADANIA MONITOROWANE		
Kontynuacja edukacji ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami na obszarze Gminy Sośnicowice	Starostwo Powiatowe przeprowadziło na terenie: Knurowa, Pyskowic, Pilchowic, Kuźni Nieborowskiej i Sośnicowic akcje „Sprzątamy Powiat Gliwicki 2022”. W akcji uczestniczyli uczniowie i mieszkańcy powiatowych jednostek organizacyjnych (Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach). Uczniom oraz mieszkańcom przekazano materiały w postaci: worków do odpadów zmieszanych, worków do selektywnego zbierania (papier, szkło, plastik) oraz rękawic. Uczniowie i mieszkańcy sprząтали tereny znajdujące się w granicach miejscowości, w której położona jest dana placówka.	bieżąca realizacja

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sośnicowicach oraz instytucje działające w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.10 Zasoby przyrodnicze

Cel zapisany w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, na 2019 i 2020 rok			
Cel krótkookresowy: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu, Zwiększenie lesistości			
Planowane zadania	Podjęte działania		Wskaźnik realizacji
	2021	2022	
ZADANIA WŁASNE			
Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	W szkołach i przedszkolach organizowane są „Dni Ziemi” oraz inne akcje edukacyjne promujące walory przyrodnicze i krajobrazowe, w czasie których prowadzone są rozmowy i dyskusje nt. zasobów przyrodniczych, konieczności i sposobów ich ochrony.		bieżąca realizacja
Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	W okresie raportowym nie wykonywano prac pielęgnacyjnych pomników przyrody. W 2021 roku zlecono wykonanie wycinki drzew rosnących przy drogach i na terenach gminnych w oparciu o uzyskane decyzje Starosty Powiatowego dla drzew stanowiących zagrożenie. Ponadto zlecono usunięcie drzew wyrwanych przez wiatr, usuwanie posuszu w koronach drzew oraz wycięcie samosiewów na działkach gminnych razem z pracami porządkowymi – koszty poniesione na prace w związku z cięciami sanitarnymi i usuwaniem drzew wyniosły 83 254,17 zł.		konieczne wycinki realizowane w miarę potrzeb
Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego	W planach zagospodarowania przestrzennego dla gminy Sośnicowice nie wyznaczono nowych korytarzy ekologicznych.		brak realizacji
Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zagospodarowanie terenów rekreacyjnych	Brak realizacji zadania w okresie raportowym.		brak realizacji
ZADANIA MONITOROWANE			
Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Nadleśnictwo Rudziniec w 2021 roku zorganizowało na terenie całego powiatu gliwickiego, w tym gminy Sośnicowice: - 38 zajęć terenowych, - 34 spotkań z leśnikiem w szkołach,	Nadleśnictwo Rudziniec w 2022 roku zorganizowało na terenie całego powiatu gliwickiego, w tym gminy Sośnicowice: - 20 zajęć terenowych, - 14 spotkań z leśnikiem w szkołach,	bieżąca realizacja

	<p>-1 konkurs leśny, -11 akcji i imprezy okolicznościowe, - 1 wystawę edukacyjną.</p> <p>Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego realizował działania edukacyjne dla uczniów z obszaru Powiatu Gliwickiego, w których mogli brać udział uczniowie z Gminy Sośnicowice.</p>	<p>- 2 konkursy leśne, - 5 akcji i imprezy okolicznościowe, - 3 wystawy edukacyjne.</p>	
<p>Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej</p>	<p>Zarząd Dróg Powiatowych w latach 2021-2022 dokonał wycinki 6 drzew oraz nie prowadził nasadzeń zastępczych.</p> <p>Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach w latach 2021-2022 przeprowadził wycinkę 1 drzewa.</p>		<p>wycinka 7 drzew</p>
<p>Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych poprzez inwentaryzację i sporządzanie uproszczonych planów urządzania lasów prywatnych oraz zwiększenie lesistości poprzez zalesienia</p>	<p>W okresie raportowym nie sporządzano UPUL. Na terenie gminy Sośnicowice obowiązuje Uproszczony Plan Urządzania Lasu dla powiatu gliwickiego od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r. Został zatwierdzony zarządzeniem Starosty Gliwickiego nr 30/2017 z dnia 23 czerwca 2017 r.</p> <p>Zgodnie z przepisami ustawy o lasach Lasy Państwowe zobowiązane są służyć radą i pomocą prywatnym właścicielom lasów w prowadzeniu gospodarki leśnej. Leśnicy w ramach tych działań:</p>		<p>brak nowych UPUL</p> <p>bieżąca realizacja zadań</p>
<p>Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z planami urządzania lasów państwowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • doradzają prywatnym właścicielom, jak prowadzić gospodarkę leśną; • udostępniają sadzonki drzew i krzewów leśnych; 		
<p>Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z uproszczonymi planami urządzania lasów prywatnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykonują na koszt nadleśnictw zabiegi zwalczające i ochronne w lasach prywatnych, jeśli wystąpią tam organizmy szkodliwe, zagrażające trwałości lasu; • organizują wykonanie zadań gospodarczych w lesie (w tym sprzedaż drewna), na podstawie umowy z właścicielem lasu; • sporządzają wielkoobszarowe inwentaryzacje stanu lasów oraz prowadzą bank danych o lasach. 		
<p>Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń i w lasach prywatnych</p>	<p>Starostwo Powiatowe realizowało nadzór nad gospodarką leśną niestanowiącą własności Skarbu Państwa. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Ust. 3 ww. artykułu stanowi, że Starosta może, w drodze porozumienia, powierzyć prowadzenie w jego imieniu spraw z zakresu nadzoru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, nadleśniczemu Lasów Państwowych. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa w powiecie gliwickim wspólnie ze Starostą Gliwickim na mocy porozumień zawartych pomiędzy Starostą prowadzą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadleśniczy Nadleśnictwa Rudziniec, • Nadleśniczy Nadleśnictwa Rybnik. <p>Podstawowym dokumentem określającym zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach niestanowiących Skarbu Państwa jest uproszczony plan urządzania lasu (UPUL), natomiast dla lasów rozdrobionych o powierzchni do 10 ha sporządzane są inwentaryzacje stanu lasu (ISL), stanowiące podstawę do określania zadań z zakresu gospodarki leśnej w drodze decyzji wydawanej przez Starostę.</p>		<p>kontrole prowadzone na bieżąco przez Nadleśnictwa</p>

Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych	Nadleśnictwa Rudy Raciborskie, Rudziniec oraz Rybnik w latach 2021-2022 nie zalesiały gruntów porolnych.	brak realizacji zadania
---	--	-------------------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sośnicowicach oraz instytucje działające w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

3.11 Zagrożenia poważnymi awariami

Cel zapisany w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, na 2021 i 2022 rok			
Cel krótkookresowy: Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska			
Planowane zadania	Podjęte działania		Wskaźnik realizacji
	2021	2022	
ZADANIA WŁASNE			
Wsparcie OSP w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego	<p>Na terenie Gminy działa 8 jednostek OSP, które corocznie otrzymują wsparcie z Gminy Sośnicowice. Środki przeznaczone na działalność i zapewnienie gotowości bojowej jednostek OSP nie są rozdzielane na poszczególne jednostki, corocznie uchwalana jest łączna kwota na działalność wszystkich jednostek OSP. W 2021 roku wynosiła 292 939,95 zł, a w 2022 r. było to 395 602,44 zł.</p> <p>W okresie raportowym zrealizowano kompleksową termomodernizację budynku OSP Bargłówek (docieplenie ścian fundamentowych, ścian zewnętrznych), w ramach której dokonano wymiany więźby dachowej wraz z pokryciem, docieplenia stropu nad poddaszem nieogrzewanym, docieplenie dachów płaskich, wymiany drzwi wejściowych oraz bramy garażowej, budowy instalacji c.o., budowy instalacji gazowej wraz z montażem kotła gazowego zasilanej z butli zewnętrznej, wymiany instalacji elektrycznej, remontu pomieszczeń wewnętrznych. Koszt zadania to 1 043 526,58 zł, z czego 544 000,00 zł pochodziło z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, 11 339,00 zł ze środków dotacji celowej przyznanej przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię, a 488 187,58 zł przekazano ze środków własnych.</p>	<p>w 2021 r. wsparcie OSP w kwocie 292 939,95 zł</p> <p>w 2022 r. wsparcie OSP w kwocie 395 602,44 zł</p>	
Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	<p>Przeprowadzanie akcji edukacyjnych dla mieszkańców gminy Sośnicowice. Ochotnicze Straże Pożarne biorą udział w akcjach edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy, organizowane są prelekcje oraz wydarzenia sportowo-edukacyjne.</p> <p>Na terenie gminy organizowane są zawody sportowo-pożarnicze o puchar burmistrza Sośnicowic, które pomagają zweryfikować, która OSP na terenie gminy jest najszybsza i popełnia jak najmniej błędów. W trakcie zawodów promuje się działania edukacyjne z zakresu bezpieczeństwa i zachowania na wypadek awarii.</p>	bieżąca realizacja	
ZADANIA MONITOROWANE			
Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	<p>Na terenie gminy Sośnicowice nie ma zlokalizowanych zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) ani zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR).</p> <p>Corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach prowadzi kontrole przedsiębiorców mogących być przyczyną awarii – w latach 2021-2022 przeprowadzono 21 kontroli.</p>	21 kontroli przedsiębiorstw	
Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Na terenie gminy Sośnicowice w latach 2021-2022 nie miała miejsca żadna awaria nosząca znamiona poważnej.	brak potrzeby realizacji	

<p>Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowisk</p>	<p>Program zapobiegania awariom – Art. 251, ust.1 ustawy Prawo ochrony środowiska nakłada na prowadzącego zakład obu kategorii, tj. ZZR oraz ZDR obowiązek sporządzenia programu zapobiegania poważnym awariom przemysłowym. Program ten wdrażany jest przez zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku za pomocą systemu zarządzania bezpieczeństwem, który gwarantuje odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska. System ten stanowi element ogólnego systemu zarządzania zakładem (art. 251 uts.2). zgodnie z zapisami w ustawie program zapobiegania awariom uwzględnia zarówno zagrożenia awariami przemysłowymi, jak i złożoność organizacji.</p> <p>Program zapobiegania awariom powinien zawierać:</p> <p>„1) ogólne cele i zasady działania prowadzącego zakład;</p> <p>2) wskazanie zadań i odpowiedzialności kierownictwa zakładu, w zakresie kontroli zagrożeń awariami przemysłowymi oraz zapewnienia odpowiedniego do zagrożeń poziomu ochrony ludzi i środowiska;</p> <p>3) określenie prawdopodobieństwa zagrożenia awarią przemysłową;</p> <p>4) zasady zapobiegania awarii przemysłowej w celu poprawy bezpieczeństwa;</p> <p>5) zasady zwalczania skutków awarii przemysłowej;</p> <p>6) określenie sposobów ograniczenia skutków awarii przemysłowej dla ludzi i środowiska w przypadku jej zaistnienia;</p> <p>7) określenie częstotliwości przeprowadzania analiz programu zapobiegania awariom w celu oceny jego aktualności i skuteczności.”</p> <p>System zarządzania bezpieczeństwem – prowadzący zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku został zobowiązany do opracowania i wdrożenia opartego na ocenie ryzyka systemu, który ma stanowić element ogólnego systemu zarządzania zakładem. Dedykowany do przeciwdziałania poważnym awariom system ma uwzględniać zagrożenia awariami przemysłowymi i gwarantować odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska. System ten ma obejmować strukturę i złożoność organizacji, zakres odpowiedzialności, procedury, procesy oraz zasoby konieczne do określenia oraz wdrożenia programu zapobiegania awariom.</p> <p>Obowiązki w zakresie sporządzania planów spoczywają na wszystkich przedsiębiorcach zakładów zakwalifikowanych jako ZZR lub ZDR.</p>	<p>działania realizowane przez podmioty prywatne</p>
<p>Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii</p>	<p>W ramach przeprowadzanych kontroli Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska edukował przedsiębiorców pod kątem zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia środowiska i życia ludzi.</p>	<p>bieżąca realizacja</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Sośnicowicach oraz instytucje działające w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu gliwickiego, 2023

4 Monitoring realizacji postanowień „Programu...”

Na potrzeby monitoringu stanu realizacji „Programu...” została opracowana propozycja wskaźników służących do monitoringu postępu prac realizacji programu. Wskaźniki te wybiórczo, ale wskazują na tendencję zmian, jakie następują w cyklach kilkuletnich na obszarze gminy Jasienica.

Zestaw wskaźników proponowanych w „Programie...” z 2020 roku został tak opracowany, by w kolejnych raportach dodawać kolumnę po prawej stronie z wartością wskaźnika. Po opracowaniu kilku dwuletnich raportów możliwe będzie porównanie wskaźników i ocena tendencji poprawy lub pogorszenia.

Tabela 1 Wskaźniki monitoringu

L.p.	Wskaźniki	Stan na czas opracowania POŚ (dane zamieszczone w POŚ)	Stan na koniec 2022 roku	Źródło danych
Ochrona powietrza				
1	Liczba aktualizacji PGN	1	0	Gmina Sośnicowice
2	Roczne zużycie energii na oświetlenie uliczne (MWh/rok)	511	135,348 (2021r. własność Gminy) 543,737 (2021 r. własność innych podmiotów)	Gmina Sośnicowice, właściciele oświetlenia niekomunalnego
3	Roczne zużycie energii cieplnej (MWh/rok)	2373	5286,8 (2021 r.)	Gmina Sośnicowice
4	Roczne zużycie energii cieplnej (MWh/rok)	113 865	0*	mieszkańcy Gminy
5	Roczna produkcja energii z OZE (MWh/rok)	b.d.	b.d.	mieszkańcy Gminy
6	Roczne zużycie energii cieplnej (MWh/rok)	5575	b.d.	przedsiębiorstwa
7	Ilość budynków objętych monitoringiem	0%	0	Gmina Sośnicowice
8	Liczba akcji na rok	5	kilka	Gmina Sośnicowice
9	Czy funkcjonuje system informacyjny dla mieszkańców?	tak	tak	WIOŚ
10	Liczba kontroli zakładów w ciągu roku	2	2	WIOŚ
11	Długość odcinków dróg budowanych i przebudowywanych	14 odcinków dróg gminnych, 5 odcinków dróg powiatowych, 2 odcinki dróg wojewódzkich	1 odcinek dróg powiatowych, 1 odcinek dróg wojewódzkich	Gmina Sośnicowice, PZD w Gliwicach, ZDW w Katowicach
12	Ilość nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu zbiorowego na terenie gminy	0	2	ZGKIM
Zagrożenie hałasem				
1	Liczba przedsiębiorstw badanych pod kątem emisji hałasu	2	2	WIOŚ
2	Przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku na drogach	b.d.	b.d.	Zarządzający drogami
3	Czy wprowadzono do PZP zapisy dot. ograniczania emisji hałasu?	tak	tak	Gmina Sośnicowice

4	Ilość akcji edukacyjnych dotyczących hałasu	kilka	0	Gmina Sośnicowice
5	Ilość punktów pomiaru hałasu drogowego na terenie Gminy	0	0	WIOŚ
6	Ilość wydawanych rocznie decyzji administracyjnych	0	1	Powiat Gliwicki
Promieniowanie elektromagnetyczne				
1	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego	0	0	Gmina Sośnicowice, Powiat Gliwicki, WIOŚ
Gospodarowanie wodami				
1	Ocena JCWP	wody powierzchniowe stan zły	wody powierzchniowe stan zły	WIOŚ, PiG
2	Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych w Gminie	2-3 rocznie	kilka	Gmina Sośnicowice, PGW WP
3	Koszty poniesione na konserwację i bieżące utrzymanie koryt cieków	b.d.	74 241,75 zł (PGW WP)	Gmina Sośnicowice, PGW WP
4	Liczba magazynów przeciwpowodziowych na terenie Gminy	1	1	PGW WP
5	Liczba zmian MPZP uwzględniających zarządzanie ryzykiem powodziowym	100%	0	Gmina Sośnicowice
Gospodarka wodno - ściekowa				
1	Długość kanalizacji sanitarnej	40,70 km	52,77 km	Gmina Sośnicowice, ZGKiM
2	Skanalizowanie Gminy	45,1%	45,3%	Gmina Sośnicowice, ZGKiM
3	Długość sieci wodociągowej	84,3 km	87,7 km	Gmina Sośnicowice
4	Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych /rocznie/	3	kilka	Gmina Sośnicowice
5	Liczba przydomowych oczyszczalni	207	256	Gmina Sośnicowice
6	Liczba kontroli na posesjach	2-3	b.d.	Gmina Sośnicowice
7	Liczba kontroli podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub ziemi	1/rok	8/rok	WIOŚ
Zasoby geologiczne				
1	Czy prowadzony jest rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi?	tak	tak	Powiat Gliwicki
2	Liczba złóż surowców naturalnych	8	8	Zarząd Województwa Śląskiego
Gleby				
1	Ilość działań promocyjnych	4/rok	kilka	Placówki edukacyjne, PZDR w Gliwicach

2	Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin	21	10	WIORiN
3	Ilość punktów pomiarowych	369 próbek glebowych pochodzących z 45 gospodarstw	245 próbek glebowych pochodzących z 16 gospodarstw	OSChR w Gliwicach
4	Ilość złożonych wniosków do Programów rolno – środowiskowych	1	1	ARiMR, rolnicy
5	Powierzchnia terenów wyłączonych z produkcji rolniczej	2,13 ha (2017-2019)	1,05 ha	rolnicy, właściciele terenów
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
1	Ilość rocznie wykonywanych sprawozdań	1	1	Gmina Sośnicowice
2	Osiągnięcie wskaźników dotyczących poziomu odzysku odpadów	tak	nie	Gmina Sośnicowice
3	Ilość usuniętych dzikich wysypisk rocznie	3-4	3-5	Gmina Sośnicowice
4	Ilość działań rocznie w tym zakresie	kilka	kilka	Gmina Sośnicowice, placówki oświatowe
5	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest do końca 2019	300 Mg (do końca 2019 r.)	10,780 Mg odpadów zawierających azbest usunięto w 2022 r.	Gmina Sośnicowice
6	Czy Gmina aktualizuje okresowo PUA	tak	tak	Gmina Sośnicowice
Zasoby przyrodnicze				
1	Liczba działań/akcji edukacyjnych	10 rocznie	kilka	Gmina Sośnicowice, Nadleśnictwo, Powiat Gliwicki ZPKWŚ
2	Liczba nasadzeń/wycinka drzew	159/462	0/7	Gmina Sośnicowice, zarządcy dróg
3	Liczba korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania	b.d.	0	Gmina Sośnicowice
4	Długość ścieżek/tras rowerowych/piesznych (km)	2 odcinki	0	Gmina Sośnicowice
5	Liczba nowych uproszczonych planów/inwentaryzacji	1	0	Powiat Gliwicki
6	Powierzchnia odnowienia lasów państwowych (ha)	19	b.d.	Nadleśnictwo
7	Powierzchnia odnowienia lasów prywatnych (ha)	195,87	10,780	Powiat Gliwicki
8	Powierzchnia lasów objęta uproszczonymi planami urządzania lasów (%)	100	100	Powiat Gliwicki
9	Powierzchnia zalesień na rok (ha)	b.d.	b.d.	właściciele gruntów
Powazne awarie				
1	Ilość kontroli i naruszeń	0/0	15/2	WIOŚ, przedsiębiorstwa

2	Ilość jednostek otrzymujących wsparcie	8	8	Gmina Sośnicowice
3	Ilość PA na terenie Gminy Sośnicowice	0	0	sprawcy awarii, Wojewoda, Marszałek, Straż Pożarna, WIOŚ
4	Ilość akcji edukacyjnych	2/rok	kilka	Gmina Sośnicowice, Policja, KP PSP, WIOŚ

* brak sieci ciepłowniczej na terenie Gminy Sośnicowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz UM w Sośnicowicach, 2023

5 Podsumowanie

W okresie raportowanym obowiązywał „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2026”, który został przyjęty uchwałą nr XXVI/212/2020 Rady Miejskiej w Sośnicowicach z dnia 30 listopada 2020 roku.

Opracowanie to w okresie 2021-2022 stanowiło podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Gminie Sośnicowice.

W niniejszym Raporcie zostały opisane działania inwestycyjne i systemowe zrealizowane na terenie gminy. Zadania te dotyczą inwestycji własnych Gminy Sośnicowice, a także działań podejmowanych na terenie gminy przez jednostki inne takie jak Powiat Gliwicki, Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie, Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Gliwicach, a także Nadleśnictwo Rybnik, Nadleśnictwo Rudziniec, Nadleśnictwo Rudy Raciborskie czy organizacje ekologiczne.

W okresie sprawozdawczym w zakresie ochrony powietrza realizowano szereg działań zarówno w obszarze efektywności energetycznej – wymieniono oświetlenie uliczne, zainstalowano 338 instalacji OZE. Jest to niewątpliwie ogromny sukces na tym polu i wysiłek włożony w poprawę jakości powietrza na terenie Gminy. Ponadto na uwagę zasługuje wymiana 89 przestarzałych źródeł ciepła, a także remonty, modernizacje i budowa nowych odcinków dróg. Działania w zakresie ochrony powietrza stanowią największą grupę zadań z szeroko pojętej ochrony środowiska.

W zakresie ochrony przed hałasem główne działania to modernizacja dróg gminnych i powiatowych, co zostało wyszczególnione w części dotyczącej powietrza. Pozostałe wyszczególnione w Programie Ochrony Środowiska zadania to stosowanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego - w okresie 2021-2022 nie uchwalono żadnej zmiany w MPZP. Ostatnie MPZP zostało przyjęte uchwałą nr XLII/351/2018, zamieszczano w niej zapisy dotyczące wymogów ochrony środowiska przed hałasem. WIOŚ skontrolował dwa przedsiębiorstwa nie ujawniając jednak naruszenia przepisów w zakresie nadmiernej emisji hałasu.

W zakresie promieniowania elektromagnetycznego zaplanowano jedno zadanie dotyczące zapisów w MPZP dotyczących ochrony przed promieniowaniem niejonizującym, w okresie raportowym nie aktualizowano miejscowych planów, a w planach uchwalonych w 2018 r. nie zamieszczono żadnych zapisów dotyczących promieniowania elektromagnetycznego oraz lokalizacji infrastruktury telefonii komórkowej. W Starostwie w Gliwicach prowadzony jest rejestr instalacji, który w okresie raportowanym powiększył się o 8 pozycji, jednak są to dane dla całego powiatu. W latach 2021-2022 WIOŚ kontrolował poziomy promieniowania na terenie powiatu gliwickiego, badanie objęło 1 zakład zlokalizowany na terenie gminy. GIOŚ w latach 2021-2022 przeprowadzał pomiary pól elektromagnetycznych, jednak żaden z punktów pomiarowych nie obejmowały gminy Sośnicowice, ale wszystkie wyniki mieściły się w wartościach dopuszczalnych, co pozwala przypuszczać, że również na terenie gminy Sośnicowice nie są przekroczone te wartości.

W zakresie gospodarki wodnej w okresie raportowym nie zamieszczono zapisów w MPZP dotyczących terenów powodziowych. Doposażano magazyn przeciwpowodziowy oraz edukowano mieszkańców gminy w zakresie ochrony wody oraz ochrony przed powodzią i suszą.

W zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej działania w zakresie sieci kanalizacji sanitarnej realizowane były przez Gminę Sośnicowice (Zakład Gospodarki Komunalnej). Wykonano działania, których efektem były nowe odcinki sieci kanalizacji oraz modernizacja i zakup sprzętu do utrzymania urządzeń i infrastruktury sieci kanalizacyjnej. Gmina prowadzi i na bieżąco aktualizuje ewidencje przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych. W zakresie sieci wodociągowej w latach 2021-2021 wykonano projekt pompowni wody w Łanach Wielkich oraz dokonano przejęcia 5 prywatnych sieci wodociągowych. Kontrole gospodarki ściekowej i odprowadzania wód w przedsiębiorstwach prowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, w trakcie 7 kontroli ujawniono 2 przypadków naruszeń obowiązujących przepisów w zakresie ochrony środowiska.

W zakresie zasobów geologicznych na terenie gminy nie zewidencjonowano nowych złóż surowców mineralnych, co spowodowało, że nie było konieczności wpisywania złóż w wojewódzki i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Działania promocyjne w zakresie zrównoważonego rolnictwa, gospodarki metodami ekologicznymi czy dobrych praktyk rolniczych prowadzi Rejonowy Zespół Doradztwa. Ośrodek Doradztwa pośredniczy także w badaniach gleb, które rolnicy zlecają Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gliwicach. Badania gleb prowadzone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska nie obejmowały gminy Sośnicowice.

W zakresie gospodarowania odpadami corocznie opracowywane jest sprawozdanie oraz analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi. Selektywna zbiórka odpadów jest okresowo doskonalona, dostosowywana do przepisów

prawa oraz do potrzeb mieszkańców. Corocznie ewidencjonowane są dzikie wysypiska odpadów, przypadki takie zdarzają się 3-5 razy w roku i odpady są niezwłocznie usuwane. Corocznie gmina dofinansowuje mieszkańcom usuwanie wyrobów zawierających azbest. Dzięki temu w okresie 2021-2022 usunięto około 70,71 Mg azbestu. Aktualnie na terenie gminy zostało jeszcze około 64% azbestu do usunięcia. Także w zakresie gospodarki odpadami Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach prowadzi kontrole przedsiębiorców prowadzących działalność na obszarze gminy. W analizowanym okresie kontrolowano 7 przedsiębiorstw, a w 3 przypadkach stwierdzono naruszenia.

W zakresie ochrony przyrody gmina prowadziła akcje edukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W okresie raportowym nie została wyznaczona żadna nowa ścieżka piesza ani rowerowa. W zakresie ochrony lasów w okresie 2021-2022 Powiat nie opracował nowego uproszczonego planu urządzania lasów, gdyż nie było takiej potrzeby. W okresie raportowym Nadleśnictwa nie dokonywały zalesień gruntów porolnych.

W zakresie zagrożeń poważnymi awariami na terenie gminy nie było potrzeby realizacji wielu działań, nie kontrolowano dużych zakładów mogących przyczynić się do poważnej awarii, bo na terenie gminy takich nie ma, nie planowano dużych przewozów materiałów niebezpiecznych. Doposażano magazyn przeciwpowodziowy. Ponadto doposażano jednostki OSP.

Po analizie wykonania zaplanowanych działań w harmonogramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2021-2024 z perspektywa na lata 2025-2026 można stwierdzić, iż prócz zadań, których realizacja nie była potrzebna wszystkie zadania są realizowane, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony powietrza, gdzie zakres prac i wykonanych projektów był największy.

Realizacja zadań w latach 2021-2022, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu ochrony środowiska dla gminy Sośnicowice, zgodnych z polityką ochrony środowiska Powiatu Gliwickiego i Województwa Śląskiego.

Gmina Sośnicowice sukcesywnie realizuje zadania, kładąc szczególny nacisk na termomodernizacje, wymianę kotłów na węgiel, remonty i modernizacje dróg gminnych, rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz doskonalenie gospodarki odpadami. Gmina Sośnicowice na bieżąco pozyskuje środki finansowe na realizację zadań, takich jak edukacja, modernizacja dróg, rozbudowa sieci kanalizacji, doposażenie do OSP, Policji czy odnawialne źródła energii i termomodernizacje.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach „Programu...” i zadań zaplanowanych do realizacji do końca 2022 roku można jednoznacznie stwierdzić, iż zadania są realizowane. Biorąc pod uwagę fakt, iż okres programowania aktualizacji POŚ kończy się na 2026 roku można jednoznacznie stwierdzić, iż niezbędne zadania inwestycyjne i systemowe są w trakcie realizacji, większość zadań albo została już zrealizowana, albo prace nad ich realizacją są w dużym stopniu zaawansowane i jeśli zachowane zostanie aktualne tempo wykonywania działań, to wszystkie zaplanowane inwestycje zostaną zakończone do 2026 roku.